

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W IŁAWIE
W 2005 ROKU

Ława, 2006 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp

Liczba bezrobotnych

Tabela: Dynamika wzrostu bezrobocia w powiecie ławskim.

Wykres: Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na koniec roku w PUP w Ławie.

Stopa bezrobocia

Wykres: Stopa bezrobocia w 2005r.

Bilans bezrobotnych

Napływ

Odpływ

Wykres: Płynność bezrobocia w powiecie w latach 2000-2005.

Tabela: Płynność bezrobocia w latach 2004-2005.

Wybrane kategorie bezrobotnych

1. Bezrobotni do 25 roku życia
2. Osoby powyżej 50 roku życia
3. Długotrwale bezrobotni
5. Osoby samotnie wychowujące dziecko do 7 roku życia
6. Niepełnosprawni
7. Bezrobotni ze wsi

Informacja sygnałowa o rynku pracy w powiecie na 31.12.2005r.

Dane ogólne w układzie jednostek administracyjnych:

1. Liczba bezrobotnych ogółem.
  2. Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku.
  3. Zwolnieni z przyczyn zakładu pracy.
  4. Osoby, które podjęły pracę.
  5. Liczba ofert pracy.
- B. Struktura bezrobocia:
1. Podział wg płci.
  2. Bezrobotni zamieszkali na wsi.
  3. Bezrobotni wg poziomu wykształcenia.
  4. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy.
  5. Bezrobotni wg wieku.
- C. „Napływ” i „Odpływ” bezrobotnych na przestrzeni IV kwartałów 2005r.

Programy realizowane w PUP w Ławie w 2005r

„Cztery Drogi”

„Agenda>25”

„Arena”

„Priorytet”

„Pierwsza Praca Pierwszy Biznes”

Przeciwdziałanie skutkom bezrobocia podejmowane przez PUP w Ławie

Pośrednictwo pracy

Tabela: Struktura zgłoszonych ofert w 2005r.

Poradnictwo zawodowe

Aktywne formy walki z bezrobociem realizowane w PUP Hawa

Szkolenia

Staż

Przygotowanie zawodowe

Prace interwencyjne

Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej

Dotacje dla pracodawców na utworzenie dodatkowego miejsca pracy

Tabela: Uczestnictwo w aktywnych formach rynku pracy w 2005r.

Tabela: Efektywność aktywnych form w 2005r.

Tabela: Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w poszczególnych latach

Realizacja zadań aktywizujących rynek pracy przy udziale środków FP

Tabela: Struktura wydatków Funduszu Pracy.

Wykres: Struktura wydatków z FP w %.

Zauważalne tendencje

Wstęp

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie najważniejszych zjawisk mających wpływ na kształtowanie się bezrobocia w powiecie ławskim w 2005r. i przeprowadzenie analizy porównawczej do roku poprzedniego.

Ponadto przedstawia zadania Powiatowego Urzędu Pracy w Ławie mające na celu przeciwdziałanie bezrobociu na lokalnym rynku pracy.

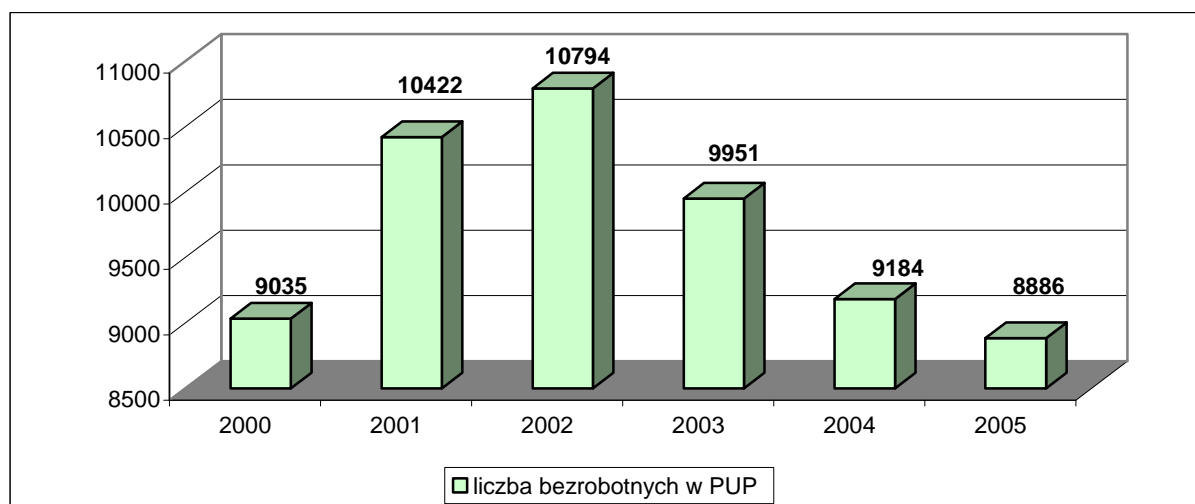
LICZBA BEZROBOTNYCH

Poziom bezrobocia w powiecie ławskim sukcesywnie spada. Na koniec analizowanego roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Ławie zanotowano 8886 bezrobotnych, w tym 5236 kobiet. Z tej liczby 21% bezrobotnych posiadało prawo do zasiłku dla bezrobotnych.

Tabela: Dynamika wzrostu bezrobocia w powiecie ławskim

Stan na 31.12	Liczba bezrobotnych PUP	Wzrost/spadek do roku poprzedniego	% wzrost/spadek do roku poprzedniego
2000	9 035	+ 600	7,1
2001	10 422	+ 1 387	15,4
2002	10 794	+ 372	3,6
2003	9 951	- 843	7,8
2004	9 184	- 767	7,7
2005	8 886	- 298	3,2

Wykres: Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na koniec roku w PUP w Ławie.

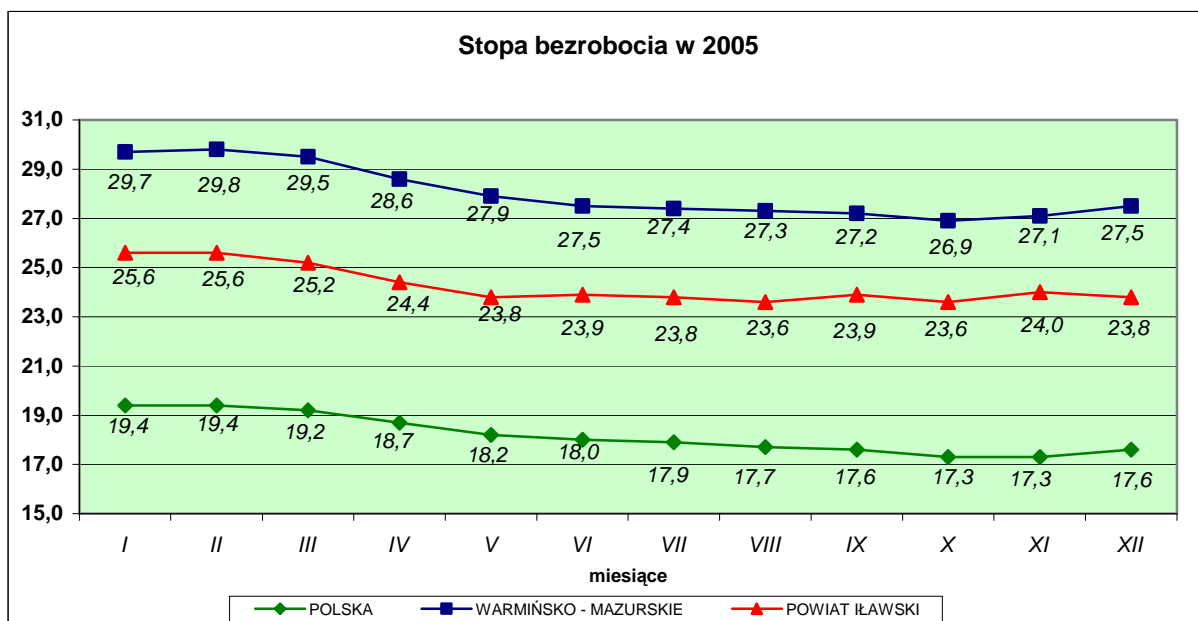

STOPA BEZROBOCIA

Stopa bezrobocia w powiecie iławskim na koniec grudnia 2005r. wynosiła 23,8 pkt. procentowego (przy średniej w województwie 27,5% i w kraju 17,6%). W dalszym ciągu nasz powiat jest w czołówce powiatów w województwie warmińsko-mazurskim o najniższej stopie bezrobocia.

W stosunku do listopada wskaźnik stopy bezrobocia w regionie zmalał o 0,2 pkt. procentowego.

W porównaniu do grudnia 2004 stopa bezrobocia spadła o 0,8 %. W tym czasie w województwie o 1,7 pkt. procentowego.

BILANS BEZROBOTNYCH

NAPŁYW

Do Urzędu Pracy w ciągu 12 miesięcy z całego powiatu iławskiego zgłosiło się 9331 osób, (o 1077 osób więcej niż przed rokiem). Kobiety stanowiły 46% ogólnego napływu do bezrobocia.

Ok. 23,6 % stanowiły osoby rejestrujące się po raz pierwszy.

Po aktywnych formach zarejestrowało się 1715 osób, tj. o 573 osób więcej niż na przestrzeni 12 miesięcy roku poprzedniego.

- po robotach publicznych – 42 osoby (18 kobiet),
- po pracach interwencyjnych – 42 osoby (20 kobiet),
- po stażu – 340 osób (260 kobiet),
- po odbyciu przygotowania zawodowego - 488 osób (238 kobiet),
- po szkoleniu – 803 osoby (369 kobiet).

W odniesieniu do osób określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jako „będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy” w analizowanym okresie 12 miesięcy 2005r. spośród nowo zarejestrowanych :

- 41,9% tj. 3908 osób (z napływu ogółem) stanowiły osoby do 25 roku życia,
- 12,1% (1129 osoby) stanowiły osoby powyżej 50 roku życia,

- 50,1% (4674 osób) stanowiły osoby długotrwale bezrobotne.
- 2,6% (245 osób) – to bezrobotni samotnie wychowujące co najmniej 1 dziecko do 7 roku życia,
- 2,4% (229 osób) – to osoby, które ukończyły szkołę wyższą do 27 roku życia.

W roku 2005r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Iławie zgłosiło się 6 cudzoziemców, w tym 5 kobiet.

Wśród noworejestrujących się 147 bezrobotnych (74 kobiety) stanowiły osoby zwolnione z przyczyn zakładu pracy.

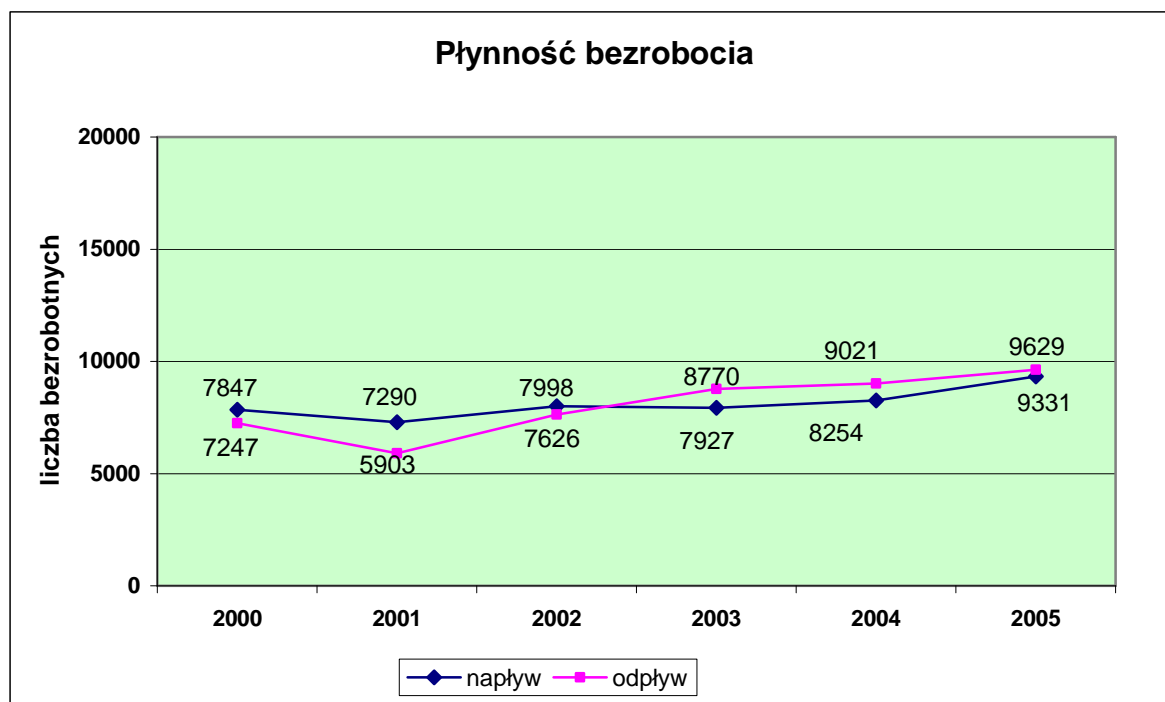
ODPŁYW

Na przestrzeni 12 miesięcy 2005r. wyłączono z ewidencji Urzędu Pracy 9629 bezrobotnych, tj. o 608 osób więcej niż przed rokiem.

Z ogółu wyłączonych ok. 50,4% stanowili bezrobotni, którzy podjęli pracę, w tym 14,3% osób podjęło pracę subsydiowaną tj. prace interwencyjne, roboty publiczne oraz dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej i dotacje dla zakładów pracy na doposażenie stanowiska pracy. Jest to o 314 osób mniej niż na przestrzeni 12 miesięcy w 2004 roku.

W związku z rozpoczęciem szkolenia lub stażu wyłączono z rejestru urzędu 1191 bezrobotnych tj. o 344 osób więcej niż przed rokiem. Od stycznia br. 434 bezrobotnych zostało skierowanych na przygotowanie zawodowe.

Niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy jest drugą obok podejmowania pracy najczęstszą przyczyną wyłączenia z rejestru bezrobotnych. W 2005 liczba ta kształtowała się na poziomie 2279 osób (870 kobiet) i była niższa od roku poprzedniego o 31 osób.

Tabela: Płynność bezrobocia w 2004-2005 roku

Wyszczególnienie	2004	2005	+ wzrost - spadek
Liczba osób rejestrujących się (NAPŁYW) w tym;	8254	9331	+1077
- po raz pierwszy	2043	2203	+160
- po raz kolejny	6211	7128	+917
Liczba osób wyłączonych (ODPŁYW) z tego m.in.:	9021	9629	+608
- podjęcia pracy niesubsydiowanej	3846	4160	+314
- podjęcia pracy subsydiowanej w tym:	981	695	-286
• prace interwencyjne	540	355	-185
• roboty publiczne	252	36	-216
• dotacje na rop. dział. gosp.	49	96	+47
• dotacje na dop. stan. pracy	70	166	+96
- szkolenia i przekwalifikowania	740	713	-27
- staże	107	478	+371
- przygotowanie zawodowe	189	434	+245
- brak gotowości do podjęcia pracy	2310	2279	-31
Oferty pracy ogółem, w tym:	2439	2764	+325
- subsydiowanej	1330	1570	+240

Tak jak w poprzednim roku bezrobocie w powiecie ławskim dotyczy głównie ludzi młodych. W końcu roku zanotowano najwięcej, bo aż 2475 osób (1591 kobiet) w wieku 25-34 lata. Populacja ta stanowi 27,8% ogólnej liczby zarejestrowanych. Zadawalające jest to, że liczba ta z rokiem poprzednim zmniejszyła się o 155 osób.

Również tak jak w roku 2004 największą grupę stanowili bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 3260 osób (w tym 1871 kobiet), co daje 37% ogółu zarejestrowanych.

Wśród bezrobotnych z ewidencji urzędu dominowały osoby szukające pracę powyżej 24 miesięcy – 2953 osób (tj. 33% ogółu zarejestrowanych). Populacja ta z rokiem na rok zmniejsza się i w odniesieniu do stanu z końca 2004r. wynosiła o 383 osoby mniej.

Największą grupę bezrobotnych w ewidencji urzędu stanowiły osoby bez stażu pracy 2114 osoby (23,7% ogółu) oraz ze stażem do pięciu lat – 3174 (35% ogółu).

WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH

1) Bezrobotni do 25 roku życia

Do Powiatowego Urzędu Pracy w ciągu 2005r. zgłosiło się 3908 bezrobotnych do 25 roku życia, w tym 1935 kobiet. Młodzi ludzie stanowili ok. 44% ogółu napływu bezrobotnych.

W końcu IV kwartału 2005 roku w ewidencji urzędu było 2351 bezrobotnych z tego przedziału wiekowego - jest to 26,5% z ogółu bezrobotnych, w tym 1357 kobiet.

Wśród tej grupy bezrobotnych najczęściej osób było z wykształceniem zasadniczym zawodowym - 782 osoby tj. 33,3% ogółu. Drugą grupę pod względem wielkości stanowili młodzi ludzie z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym - 690 osób (29,3% ogółu), w tym 397 kobiet (29,3% z ogółu kobiet).

Najwięcej, bo 589 osób (25% z ogółu) w tej grupie wiekowej pozostawało bez pracy od 1-3 miesięcy (ok. 48% to kobiety). Drugą grupę pod względem wielkości stanowią osoby, które pozostają bez pracy 6-12 miesięcy - jest to 487 młodych ludzi.

Na koniec roku w ewidencji urzędu było 1174 młodych bezrobotnych mieszkających na wsi, w tym 694 kobiet. Z terenów wiejskich najczęściej osób było z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 423 tj. 36% z ogółu, w tym 228 kobiet.

Również największą grupę (23% ogółu) w omawianej kategorii bezrobotnych stanowiły młode osoby pozostające bez pracy od 1-3 miesięcy - 271 osób. Wśród kobiet pozostających w ewidencji urzędu, największy odsetek stanowił przedział 3-6 miesięcy pozostawania bez pracy - 19,5% z ogółu młodych kobiet ze wsi.

2) Osoby powyżej 50 roku życia

W 2005 roku do Urzędu Pracy w Iławie z całego powiatu zgłosiło się 1129 (w tym 456 kobiet) w wieku powyżej 50 roku życia. Stanowili oni 12% bezrobotnych, którzy zgłosili się do urzędu w przeciągu całego minionego roku.

Na koniec omawianego okresu w ewidencji zanotowano z tej grupy bezrobotnych 1159 osób (w tym 567 kobiet), co stanowi 13% ogółu bezrobotnych z końca IV kwartału 2005r. Aż 64% z ogółu bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia to osoby z wykształceniem podstawowym – 740 osób, w tym 385 kobiet. Również największą grupę stanowią osoby w omawianym wieku będące powyżej 24 miesięcy bez pracy – 502 osoby (w tym 315 kobiet), co stanowi 43% (55,6% kobiet).

Wśród omawianej kategorii bezrobotnych 448 osób (202 kobiety) zamieszkuje tereny wiejskie. Ta grupa stanowi 10,6% z ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi.

Największy odsetek zamieszkałych na wsi stanowią osoby z wykształceniem poniżej gimnazjalnym tj. 77% i pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy – 48% z ogółu z tej grupy wiekowej.

3) Długotrwale bezrobotni

Ta grupa bezrobotnych stanowiła największy procent napływu bezrobotnych w przeciągu 2005r.- 50,1% tj. 4674 osób, w tym 2376 kobiet.

Na dzień 31.12.2005r. zanotowanych w ewidencji urzędu było 5729 osób, w tym 3741 kobiet.

Największą grupę w tej kategorii stanowią osoby:

- w wieku 25-34 lat – 1576 osób (1133 kobiet) tj. 65,2% ogółu (71% wśród kobiet);
- z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 43% (41% wśród kobiet),

- bez stażu pracy – 24% (28% wśród kobiet),
  - pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy - 51%, w tym 58,6% u kobiet.
- W omawianej grupie bezrobotnych, aż 68% stanowiły osoby zamieszkujące na wsi.
Najwięcej bezrobotnych z terenów wiejskich było w omawianych przedziałach:
- 30% to osoby w wieku 25-34 lat,
  - 28% stanowiły osoby bez stażu zawodowego,
  - 50% z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej,
  - 56% to osoby pozostające w ewidencji urzędu powyżej 24 miesięcy.

4) Bez kwalifikacji zawodowych

W ciągu roku do urzędu zarejestrowało się 1377 bezrobotnych nie posiadających żadnych kwalifikacji zawodowych, w tym 555 kobiet.

Z ogółu bezrobotnych pozostających w ewidencji na koniec roku kategoria ta stanowi 16,2% wszystkich bezrobotnych. Liczba ta wynosi 1440 osób, w tym 832 kobiet. Wszyscy posiadają wykształcenie gimnazjalne i poniżej.

Wśród nich największą grupę stanowią bezrobotni:

- pozostający bez pracy przez okres od 1-3 miesięcy – 25%,
- nie posiadających stażu zawodowego- 34,4%,
- w wieku 18-24 lat- 27,6%.

Osób nie posiadających kwalifikacji zawodowych i zamieszkujących tereny wiejskie jest 816, w tym 445 kobiet. Ta kategoria bezrobotnych stanowi 19% z ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi.

5) Samotnie wychowujących dziecko do 7 roku życia

W omawianym roku z całego powiatu zgłosiło się 245 osób (w tym 221 kobiet) samotnie wychowujących małe dzieci.

Na koniec roku zanotowano w rejestrze urzędu z tej kategorii 343 osoby, w tym 328 kobiet. Największą grupę stanowili bezrobotni:

- bez stażu zawodowego- 40%,
- z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej 41%,
- w wieku 25-34 lat- 48% i
- pozostającym bez pracy powyżej 24 miesięcy – 41%.

W tej grupie bezrobotnych 168 osób (w tym 157 kobiet) zamieszkuje tereny wiejskie, co stanowi 4% wszystkich bezrobotnych ze wsi znajdujących się w ewidencji urzędu.

6) Niepełnosprawni

W roku 2005 zarejestrowało się 199 niepełnosprawnych.

Na koniec grudnia 2005r. odnotowano 171 osoby niepełnosprawne posiadające status bezrobotnego (105 kobiet) oraz 75 osób niepełnosprawnych poszukujących pracę (28 kobiet). W porównaniu do okresu z roku poprzedniego liczba osób niepełnosprawnych w ewidencji urzędu wzrosła o 33 (2004r.-138 osób).

Największą grupę wśród osób niepełnosprawnych stanowiły osoby:

- z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 39,7%;
- w wieku 45-54 lat – 34%;
- pozostające w ewidencji urzędu od 6-12 miesięcy – 23% i
- bez stażu zawodowego – 22,8%.

Na wsi zamieszkuje 50 bezrobotnych, z tego 23 kobiety.

Podstawową formą aktywizacji zawodowej tych osób na przestrzeni roku były szkolenia, którymi objęto 10 niepełnosprawnych bezrobotnych (4 kobiety) i 10 niepełnosprawnych poszukujących pracy, w tym 3 kobiety.

Na przestrzeni 2004 roku dla osób niepełnosprawnych zgłoszono 59 oferty pracy ze środków PFRON. Z ewidencji urzędu odeszło 103 osoby, które podjęły pracę, w tym 39 kobiet.

7) Bezrobotni ze wsi

W ciągu 12 miesięcy z całego powiatu iławskiego zarejestrowało się 3822 bezrobotnych, w tym 1644 kobiet.

Na koniec grudnia 2005 r. w ewidencji urzędu zanotowano 4242 bezrobotnych (2470 kobiet) z terenów wiejskich. Utrzymuje się to na poziomie 48% bezrobocia ogółem.

Najliczniejsza grupa bezrobotnych z gmin wiejskich to bezrobotni:

- w wieku 25-34 lat (29% ogółu zamieszkałych na wsi),
- z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (45%),
- nie posiadających stażu pracy (28%) lub posiadających staż pracy do 5 lat (37%)
- pozostających w ewidencji urzędu powyżej 24 miesięcy (38%).

Informacja sygnałna o rynku pracy w powiecie na 31.12.2005 r.

A. Dane ogólne w układzie jednostek administracyjnych

1. Liczba bezrobotnych ogółem (stan na 31.12.2005r.)

	IŁAWA		ZALEWO	LUBAWA		SUSZ	KISIELICE	OGÓŁEM PUP
	Miasto	Gmina	Miasto i Gmina	Miasto	Gmina	Miasto i Gmina	Miasto i Gmina	
31.12.2004 r.	2698	1077	1058	772	712	2048	819	9184
31.12.2005 r.	2585	1082	978	750	719	1974	798	8886
-spadek ; +wzrost	-113	+5	-80	-22	+7	-74	-21	-298
% wzrostu ; spadku	4,2	0,5	7,6	2,8	1,0	3,6	2,6	3,2

2. Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku (stan na 31.12.2005r.)

	IŁAWA		ZALEWO	LUBAWA		SUSZ	KISIELICE	OGÓŁEM PUP
	Miasto	Gmina	Miasto i Gmina	Miasto	Gmina	Miasto i Gmina	Miasto i Gmina	
31.12.2004 r.	631	229	156	174	168	283	131	1772
31.12.2005 r.	656	250	159	168	156	320	144	1853
-spadek ; +wzrost	+25	+21	+3	-6	-12	+37	+13	+81
% wzrostu ; spadku	4,0	9,2	1,9	3,4	7,1	13,1	9,9	4,6

3. Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy

	IŁAWA	ZALEWO	LUBAWA	SUSZ	KISIELICE	OGÓŁEM PUP
	Miasto i Gmina	Miasto i Gmina	Miasto i Gmina	Miasto i Gmina	Miasto i Gmina	
31.12.2004 r.	89	10	8	17	-	124
31.12.2005 r.	95	34	9	8	1	147
-spadek ; +wzrost	+6	+24	+1	-9	+1	+23
% wzrostu ; spadku	6,7	240,0	12,5	52,9	100,0	18,5

4. Osoby, które podjęły pracę

	IŁAWA		ZALEWO	LUBAWA		SUSZ	KISIELICE	OGÓŁEM PUP
	Miasto	Gmina	Miasto i Gmina	Miasto	Gmina	Miasto i Gmina	Miasto i Gmina	
31.12.2004 r.	1943	620	302	427	388	774	373	4827
31.12.2005 r.	1841	678	336	356	350	894	400	4855
-spadek ; +wzrost	-102	+58	+34	-71	-38	+120	+27	+28
% wzrostu ; spadku	5,2	9,3	11,2	16,6	9,8	15,5	7,2	0,6

5. Liczba ofert pracy

	IŁAWA	ZALEWO	LUBAWA	SUSZ	KISIELICE	OGÓŁEM PUP
	Miasto i Gmina	Miasto i Gmina	Miasto i Gmina	Miasto i Gmina	Miasto i Gmina	
31.12.2004 r.	1428	69	390	348	204	2439
31.12.2005 r.	1705	115	283	437	224	2764
-spadek ; +wzrost	+277	+46	-107	+89	+20	+325
% wzrostu ; spadku	19,4	66,7	27,4	25,6	9,8	13,3

B. Struktura bezrobocia

1. Podział wg płci (stan na 31.12.2005r.)

	IŁAWA		ZALEWO	LUBAWA		SUSZ	KISIELICE	OGÓŁEM PUP
	Miasto	Gmina	Miasto i Gmina	Miasto	Gmina	Miasto i Gmina	Miasto i Gmina	
mężczyźni	1033	453	414	272	252	854	372	3650
kobiety	1552	629	564	478	467	1120	426	5236
% kobiet do ogółu	60,0	58,1	57,7	63,7	64,9	56,7	53,4	58,9

2. Bezrobotni zamieszkali na wsi (stan na 31.12.2005r.)

	ŁAWA	ZALEWO	LUBAWA	SUSZ	KISIELICE	OGÓŁEM PUP
	Gmina	Gmina	Gmina	Gmina	Gmina	
ogółem	1082	696	719	1213	532	4242
w tym kobiety	629	400	467	697	277	2470
% do ogółu bezrobotnych	29,5	71,2	48,9	61,4	66,7	47,7

3. Bezrobotni wg poziomu wykształcenia (stan na 31.12.2005r.)

	ŁAWA		ZALEWO	LUBAWA		SUSZ	KISIELICE	OGÓŁEM PUP
	Miasto	Gmina	Miasto i Gmina	Miasto	Gmina	Miasto i Gmina	Miasto i Gmina	
ogółem w tym:	2585	1082	978	750	719	1974	798	8886
wyższe	165	21	19	22	13	21	17	278
policealne i średnie zawodowe	661	187	146	136	117	392	182	1821
L O	253	47	54	93	79	73	18	617
zasadnicze zawodowe	816	397	319	243	239	659	237	2910
gimnazjalne i poniżej	690	430	440	256	271	829	344	3260

4. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy (stan na 31.12.2005r.)

	ŁAWA		ZALEWO	LUBAWA		SUSZ	KISIELICE	OGÓŁEM PUP
	Miasto	Gmina	Miasto i Gmina	Miasto	Gmina	Miasto i Gmina	Miasto i Gmina	
ogółem w tym :	2585	1082	978	750	719	1974	798	8886
do 1 m-ca	168	60	42	28	43	108	63	512
od 1 - 3 m-cy	491	219	127	97	100	320	152	1506
od 3 - 6 m-cy	390	133	101	99	102	238	104	1167
od 6 - 12 m-cy	504	195	147	138	134	271	103	1492
od 12 - 24 m-cy	374	159	123	132	122	246	100	1256
powyżej 24 m-cy	658	316	438	256	218	791	276	2953

5. Bezrobotni wg wieku (stan na 31.12.2005 r.)

	IŁAWA		ZALEWO	LUBAWA		SUSZ	KISIELICE	OGÓŁEM PUP
	Miasto	Gmina	Miasto i Gmina	Miasto	Gmina	Miasto i Gmina	Miasto i Gmina	
ogółem w tym :	2585	1082	978	750	719	1974	798	8886
18 - 24 lat	634	326	227	180	250	517	216	2350
25 - 34 lat	700	345	255	226	217	518	214	2475
35 - 44 lat	477	205	213	152	139	403	182	1771
45 - 54 lat	659	180	243	170	96	456	172	1976
55 - 59 lat	103	21	37	20	16	74	13	284
60 - 64 lat	12	5	3	2	1	6	1	30

C. „Napływ” i „Odływ” bezrobotnych na przestrzeni IV kwartałów 2005 r.

1. Bezrobotni ogółem

Jednostka Administracyjna	W okresie sprawozdawczym			
	Bezrobotni zarejestrowani „napływ”	bezrobotni wyrejestrowani „odływ”	w tym z tytułu podjęcia pracy	udział % wyrejestrowanych z tytułu podjęcia pracy do „odpływu”
	Ilość osób			%
Iława Miasto	3474	3576	1841	51,5
Iława Gmina	1288	1294	678	52,4
Zalewo Miasto i Gmina	765	845	336	39,8
Lubawa Miasto	594	616	356	57,8
Lubawa Gmina	611	604	350	57,9
Susz Miasto i Gmina	1776	1850	894	48,3
Kisielice Miasto i Gmina	823	844	400	47,4
Ogółem:	9331	9629	4855	50,4

PROGRAMY REALIZOWANE W POWIATOWYM URZĘDZIE PRACY W IŁAWIE W 2005 ROKU

„CZTERY DROGI”

Projekt ten realizowany był w ramach „Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich” 2004-2005 działanie 1.2 „Wspieranie młodzieży na rynku pracy”

Okres realizacji projektu: styczeń 2005-kwiecień 2006

Jego priorytet to aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej.

Projekt skierowany został do osób z powiatu iławskiego, **poniżej 25 roku życia**, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Iławie oraz do absolwentów szkół wyższych poniżej 27 roku życia. Wymienione grupy to bezrobotni do 24 miesięcy.

W ramach projektu zorganizowano:

- szkolenia

- „Pozyskiwanie środków z Unii Europejskiej”
- „Administrowanie sieciami komputerowymi”
- „Specjalista ds. Marketingu i Sprzedaży”
- „Operator wózków jezdniowych, magazynier”
- „Tworzenie stron internetowych z elementami grafiki komputerowej”

- staże

- dotacje:

- projekt zakłada 3 dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Zainteresowani przeszli szkolenie z zakresu zakładania własnej firmy oraz system doradztwa i konsultacji.

„AGENDA>25”

Projekt ten realizowany był w ramach „Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich” 2004-2005 działanie 1.3 „Wspieranie osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych”

Okres realizacji projektu: styczeń 2005-marzec 2006

Projekt skierowany został do osób bezrobotnych z terenu powiatu **powyżej 25 roku życia** pozostających bez pracy do 12 miesięcy, z wyłączeniem bezrobotnych absolwentów i tych długotrwale bezrobotnych, którzy pozostają bez pracy od 12-24 miesięcy.

W ramach projektu zorganizowano:

- szkolenia

- „Kierowca kategorii C+E, z językiem angielskim”
- „Kierowca kategorii C+E, z językiem niemieckim”
- „Kurs na pracownika terenu zieleni z elementami ogrodnictwa”
- „Operator wózków jezdniowych, magazynier”
- „Spawanie elektryczne z językiem hiszpańskim”
- „Monter stolarki PCV”

- przygotowanie zawodowe

projekt zakładał odbycie trzymiesięcznego przygotowania zawodowego dla osób, które wzięły udział w szkoleniu „Monter stolarki PCV”

- dotacje

projekt zakładał przyznanie 30 dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej poprzedzone indywidualnymi szkoleniami i systemem doradztwa i konsultacji.

„ARENA”

Projekt ten został zrealizowany ze środków rezerwy Funduszu Pracy na 2005 rok będącej w dyspozycji Marszałka Województwa.

Okres realizacji projektu: kwiecień 2005-grudzień 2005

Celem projektu było zwiększenie poziomu zatrudnienia w dwóch grupach bezrobotnych:

- osób długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych powyżej 24 miesięcy i bezrobotni bez pracy
- osób bez kwalifikacji zawodowych

Zorganizowano dla wszystkich beneficjentów trzymiesięczne przygotowanie zawodowe w zakładach pracy, po czym ok. 50% z nich, przedsiębiorcy uzyskali refundację kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy.

„PRIORYTET”

Projekt ten był zrealizowany w ramach programu „50plus” i zakładał zwiększenie poziomu zatrudnienia i samozatrudnienia oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu wśród osób w wieku powyżej 50 roku życia. Okres realizacji programu: luty 2005- październik 2005

W projekcie mogli uczestniczyć osoby, które były zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Iławie powyżej 12 miesięcy, byli bez prawa do zasiłku, mieli powyżej 50 lat i nie odbywały wcześniej przygotowania zawodowego.

W ramach programu odbyły się:

- przygotowanie zawodowe dla 53 osób,
- dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla 2 osób.

„PIERWSZA PRACA PIERWSZY BIZNES”

Program zakładał wsparcie tworzenia nowych miejsc pracy poprzez udzielanie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

O dotację w ramach programu mogli ubiegać się osoby bezrobotne zarejestrowane w urzędzie, które miały do 25 lat lub do 27 lat, jeżeli ukończyły szkołę wyższą do 12 miesięcy przed przystąpieniem do projektu.

Dotacja mogła być przyznana osobie bezrobotnej na działalność produkcyjną, handlową, usługową, z wyłączeniem handlu obwoźnego oraz działalności rolniczej, upraw rolnych oraz hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa, a także usług turystycznych świadczonych w gospodarstwie rolnym.

PRZECIWDZIAŁANIE SKUTKOM BRZOBOCIA PODEJMOWANE PRZEZ URZĄD PRACY W IŁAWIE

POŚREDNICTWO PRACY

W analizowanym roku urząd miał do dyspozycji 2764 ofert pracy. Do roku 2004 liczba ta wzrosła o 325 oferty, co stanowi 13,3% wzrostu.

Nastąpił też wzrost liczby ofert pracy subsydiowanej o 240 i jest na poziomie 1570 w ciągu całego roku.

Tabela: Struktura zgłoszonych ofert pracy w 2005

Zgłoszone przez pracodawców ogółem	w tym:				Prace interwencyjne	Roboty publiczne	Programy specjalne	Przygotowanie zawodowe	Staże	dotacje	PFRON	RAZEM
	Nowe miejsca pracy	Z fluktuacji	Umowa-zlecenie Umowy o dzieło	Sezonowe krótkoterminowe								
1194	158	745	108	183	347	37	16	452	472	191	55	2764

Pośrednicy pracy w ciągu całego roku przeprowadzili 292 wizyt do zakładów pracy, 4727 rozmów telefonicznych i pozyskali przez swoje działania 70 ofert pracy. W porównaniu do poprzedniego roku zanotowano wzrost o 25 ofert.

Urząd pracy zorganizował 29 spotkań z pracodawcą, w trakcie których uczestniczyło 674 bezrobotnych.

PORADNICTWO ZAWODOWE

W omawianym roku 2005 roku z usług poradnictwa zawodowego skorzystało 1579 osób, (787 kobiet). W porównaniu do roku poprzedniego liczba ta wzrosła o 101 osób.

Najwięcej porad udzielono bezrobotnym:

- pozostającym bez pracy od 6-12 miesięcy – 837 osób (53,4%),
- w wieku do 25 lat – 854 osób (54,5%),
- z wykształceniem * policealnym i średnim zawodowym – 687 osób (43,9%)
  - * zasadniczym zawodowym – 631 osób (40,3%).

Ostatecznie w wyniku korzystania z usług doradcy zawodowego w 2005r. pracę podjęło 8% ogółu bezrobotnych korzystających z porad. Jest to 127 osób (45 kobiet), w tym najwięcej, bo aż 62 bezrobotnych (22 kobiety) posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe, a 85 osób (35 kobiet) pozostających bez pracy od 6-12 miesięcy.

Szkolenie zawodowe rozpoczęło 573 bezrobotnych (270 kobiet), a 9 osób zostało skierowanych przez doradcę do klubów pracy.

AKTYWNE FORMY WALKI Z BEZROBOCIEM
REALIZOWANE W PUP IŁAWA

SZKOLENIA

W 2005 roku Powiatowy Urząd Pracy w Iławie skierował na szkolenia 723 osoby, z czego 703 to osoby bezrobotne, 10 osób to bezrobotni niepełnosprawni i 10 osób to poszukujący pracy niepełnosprawni. Z ogółem skierowanych osób - 228 było uczestnikami szkoleń indywidualnych.

Szkolenie w danym roku skończyło łącznie 788 osób, w tym 357 kobiet. Najwięcej szkolących było w wieku do 25 lat (48%) oraz bezrobotnych z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (36,7%).

Wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, które ukończyły szkolenie w 2005r. można wyróżnić:

- długotrwale bezrobotnych 333 (42%),
- bez kwalifikacji zawodowych 95 osób (12%),
- bezrobotnych powyżej 50 roku życia 38 (5%)
- bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko 19 osób.

Prace w trakcie lub po ukończeniu szkolenia podjęło 214 osób (w tym 78 kobiet), z czego 212 to bezrobotni.

Najwięcej osób (30,6%) ukończyło szkolenie z obszaru zawodowego: usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy) i z tego obszaru najwięcej osób podjęło pracę po tym szkoleniu.

Innym obszarem szkoleń chętnie podejmowanym przez bezrobotnych jest: rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna. Ukończyło szkolenie z tego zakresu 108 osób (87 kobiet), a pracę podjęło 14 osób (w tym 12 kobiet).

STAŻ

Urząd Pracy skierował w 2005r. na staż 478 osób, w tym 373 kobiet. W porównaniu do roku ubiegłego liczba ta wzrosła o 371 osób.

Z ogółu uczestników 93,7% to osoby do 25 lat.

Pracę po ukończeniu stażu znalazło 117 bezrobotnych, w tym 82 kobiety.

Do obszarów zawodowych, w których najwięcej bezrobotnych zakończyło staż należą m.in.: prace sekretarskie i biurowe, gdzie na 170 kończących pracę podjęło 46 osób.

PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE

Skierowanych na przygotowanie zawodowe było w analizowanym roku 434 bezrobotnych, z czego:

- 90,1% to osoby długotrwale bezrobotne;
- 20,7% to bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych;
- 23,6% to młode osoby do 25 lat;
- 30,6% to osoby w wieku powyżej 50 roku życia;
- 48% uczestników programu pochodziło ze wsi.

Analogicznie do roku poprzedniego liczba uczestników tej formy aktywizacji zawodowej wzrosła o 245 bezrobotnych.

Prace po ukończeniu przygotowania zawodowego znalazło 88 osób (46 kobiet).

PRACE INTERWENCYJNE

Tą formę aktywacji bezrobotnych rozpoczęło 355 osób, w tym 167 kobiet. Liczba ta jest mniejsza o 185 osób do roku poprzedniego. Osoby do 25 lat stanowiły 50% uczestników. Aż 56,6% to bezrobotni długotrwale bezrobotne, 13% bezrobotni powyżej 50 roku życia i 40% osób mieszka na wsi.

DOTACJE NA ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

W roku 2005 Powiatowy Urząd Pracy w Iławie udzielił wsparcia 96 osobom chcących rozpocząć swoją działalność gospodarczą. Na ten cel przeznaczył łącznie 1 094 284 zł. Najczęściej nowi przedsiębiorcy na rynku lokalnym otwierali swoje działalności z takich dziedzin jak: handel, usługi gastronomiczne, usługi fryzjerskie itp.

W porównaniu z rokiem poprzednim ze środków funduszu pacy skorzystało o 47 bezrobotnych więcej.

DOTACJE DLA PRACODAWCÓW NA Utworzenie DODATKOWEGO MIEJSCA PRACY

W 2005 z tej formy dotacji skorzystało 71 zakładów pracy.

Otrzymali oni łącznie 994 900 zł na utworzenie 124 nowych stanowisk pracy.

Głównie tworzono stanowiska dla takich zawodów jak: murarz, spawacz, sprzedawca, szwaczka.

UCZESTNICTWO W AKTYWNYCH FORMACH RYNKU PRACY W 2005r.

Wyszczególnienie		Ogółem	z ogółem			wybrane kategorie bezrobotnych									
			poszukujący pracy		bezrobotni	kobiety	do 25 roku życia	długotrwale bezrobotni	powyżej 50 roku życia	bez kwalifikacji zawodowych	samotnie wychowujący dziecko do 7 roku życia	niepełnosprawni	zamieszkalni na wsi	cudzoziemcy	
			razem	w tym cudzoziemcy											
0		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Osoby, które	rozpoczęły szkolenie	01	723	10	-	713	306	307	299	39	102	20	10	236	-
	ukończyły szkolenie	02	788	10	-	778	354	380	333	38	95	19	10	250	-
	podjęły pracę w trakcie lub po ukończeniu szkolenia	03	234	2	-	232	84	76	71	12	36	2	1	59	-
	rozpoczęły staż	04	478	X	X	478	373	448	85	X	55	5	4	150	-
	ukończyły staż	05	309	X	X	309	245	260	193	X	24	3	2	101	-
	podjęły pracę w trakcie lub po ukończeniu stażu	06	117	X	X	117	82	73	71	X	9	2	1	26	-
	rozpoczęły przygotowanie zawodowe w miejscu pracy	07	434	X	X	434	216	81	394	133	90	18	12	207	-
	ukończyły przygotowanie zawodowe w miejscu pracy	08	445	X	X	445	221	62	396	242	97	13	9	218	-
	podjęły pracę w trakcie lub po ukończeniu przygotowania zawodowego w miejscu pracy	09	88	X	X	88	46	15	82	41	24	4	2	47	-
	rozpoczęły prace interwencyjne	10	355	X	X	355	167	177	201	45	71	4	10	141	-
	ukończyły prace interwencyjne	11	187	X	X	187	78	89	144	14	29	3	6	107	-
	podjęły pracę w trakcie lub po pracach interwencyjnych	12	98	X	X	98	37	41	58	8	26	3	1	46	-
	rozpoczęły roboty publiczne	13	36	X	X	36	23	10	10	-	2	-	1	6	-
	ukończyły roboty publiczne	14	50	X	X	50	32	20	16	-	3	-	2	9	-
	podjęły pracę w trakcie lub po robotach publicznych	15	23	X	X	23	10	6	12	2	2	-	-	7	-

EFEKTYWNOŚĆ AKTYWNYCH FORM W 2005r.

AKTYWNE FORMY	BEZROBOTNI	
	OGÓŁEM	KOBIETY
rozpoczęcie SKOLENIA	723	306
ukończenie szkolenia	788	354
podjęcie pracy w trakcie lub po ukończeniu szkolenia	234	84
EFEKTYWNOŚĆ	29,7%	23,7%
rozpoczęcie STAŻU	478	373
ukończenie stażu	309	245
podjęcie pracy w trakcie lub po ukończeniu stażu	117	82
EFEKTYWNOŚĆ	37,7%	33,5%
rozpoczęcie PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO	434	216
ukończenie przygotowania zawodowego w miejscu pracy	445	221
podjęcie pracy w trakcie lub po ukończeniu przygotowania zawodowego w miejscu pracy	88	46
EFEKTYWNOŚĆ	19,8%	20,8%
rozpoczęcie PRAC INTERWENCYJNYCH	355	167
ukończenie prac interwencyjnych	187	78
podjęcie pracy w trakcie lub po pracach interwencyjnych	98	37
EFEKTYWNOŚĆ	52,4%	47,4%
rozpoczęcie ROBÓT PUBLICZNYCH	36	23
ukończenie robót publicznych	50	32
podjęcie pracy w trakcie lub po robotach publicznych	23	10
EFEKTYWNOŚĆ	46,0%	31,2%

**Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w poszczególnych latach
(ilość osób skierowanych w danym roku)**

Wyszczególnienie	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Prace interwencyjne	294	-	175	476	540	355
Roboty publiczne	419	42	167	343	252	36
Umowy absolwenckie	95	-	50	43	-	-
Staże absolwenckie	258	-	241	289	107	478
szkolenia	728	54	422	686	740	713
Programy specjalne	27	14	25	26	73 (16 uzupełnień)	34 uzup.
Pożyczki na rozpoczęcie działalności	20	-	-	21	Już nie istnieje taka forma	Już nie istnieje taka forma
Pożyczki na dodatkowe miejsca pracy dla zakładów pracy	12/35 m-c	-	5/15m-sc	5/21m- SC (zatrud. 16 osób)	28 (14 uzup.)	8 uzup.
stypendia	6	3	6	8	6	14
Dotacje na dodatkowe miejsca pracy dla zakładów pracy	-	-	-	-	27 zakładów 54 miejsca	71 zakładów 124 miejsca
Dotacje na rozpoczęcie działalności dla bezrobotnych	-	-	-	-	33	96
Przygotowanie zawodowe	-	-	-	-	189	434

Realizacja zadań aktywizujących rynek pracy przy udziale środków Funduszu Pracy

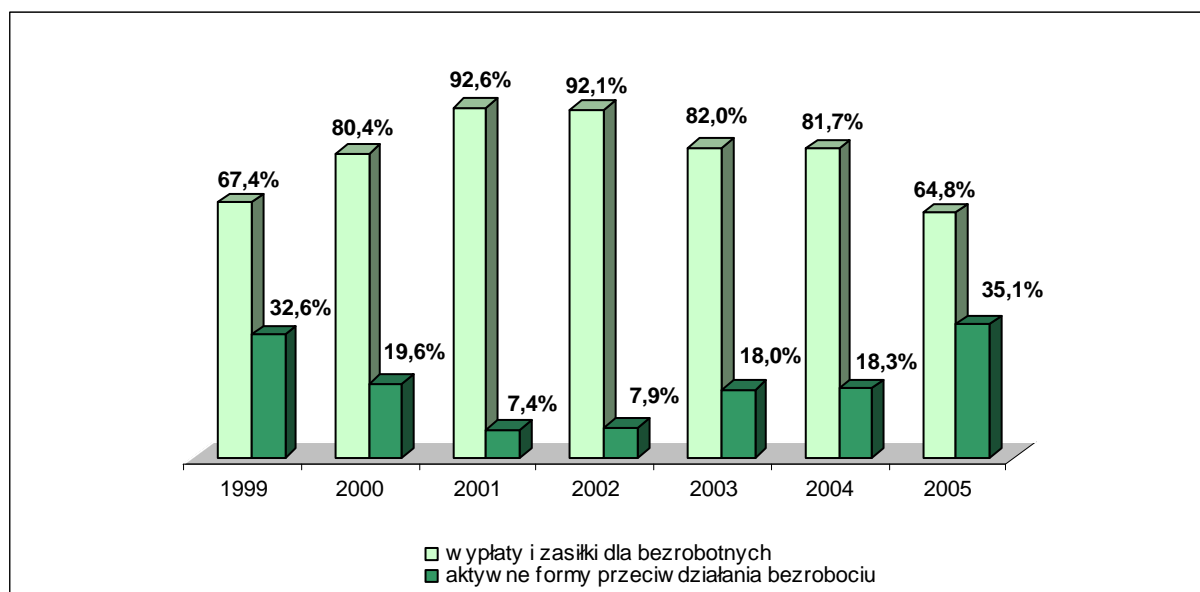
W okresie od stycznia do grudnia 2005 roku wydatkowano z Funduszu Pracy 22 400 819 zł, z czego:

Tabela: Struktura wydatków FP.

Wykorzystanie środków Funduszu Pracy

Rok	Wyплаты obligatoryjne	% do ogółu wydatków	Aktywne formy	% do ogółu wydatków	Ogółem wydatki FP
1999	14 655 700	67,4	7 078 600	32,6	21 734 300
2000	18 726 300	80,4	4 562 500	19,6	23 288 800
2001	24 665 300	92,6	1 983 500	7,4	26 648 800
2002	29 735 300	92,1	2 535 700	7,9	32 271 000
2003	28 586 100	82,0	6 276 600	18,0	34 862 700
2004	23 547 277	81,7	5 287 534	18,3	28 834 811
2005	14 535 845	64,9	7 864 974	35,1	22 400 819

Wykres: Struktura wydatków z FP w %

ZAUWAŻALNE TENDENCJE

- 1) Mimo, że rynek pracy w województwie warmińsko- mazurskim należy do najtrudniejszych w kraju, rok 2005 zakończył się w powiecie iławskim spadkiem stopy bezrobocia o 0,8% w porównaniu do tego samego okresu roku poprzedniego.
- 2) W okresie dwunastu miesięcy 2005r. z ewidencji bezrobotnych wyrejestrowało się o 13% więcej osób niż w roku poprzednim.
Najczęstszą przyczyną wyłączeń przez cały rok były podjęcia pracy (50,4%) oraz niepotwierdzenia do jej podjęcia (23,7%).
Zaobserwowano wzrost podjęć pracy niesubsydiowanej, co na lokalnym rynku pracy jest zjawiskiem pozytywnym.
- 3) W populacji osób bezrobotnych ponad 64% to osoby długotrwale bezrobotne. Długotrwałe bezrobocie występuje w każdej kategorii wiekowej, przez co jest problemem całej populacji bezrobotnych. Czas pozostawania bez pracy jest pozytywnie skorelowany z poziomem wykształcenia – im wyższe wykształcenie, tym niższe natężenie bezrobocia.
- 4) Natężenie bezrobocia jest największe wśród młodych ludzi, dlatego też działania urzędu pracy skoncentrowały się przede wszystkim na tej grupie wiekowej głównie poprzez objęcie młodych ludzi programami ułatwiającymi im start zawodowy i zdobycie doświadczenia w praktycznym wykonywaniu zawodu.
- 5) W analizowanym okresie zgłoszono 2764 ofert pracy, to jest o 325 więcej niż w analogicznym okresie 2004 roku. Należy jednak podkreślić, iż 1570 ofert tj. 57% z nich była subsydiowana z środków Funduszu Pracy bądź Europejskiego Funduszu Społecznego.
- 6) Pracodawcy chętniej niż przed rokiem korzystali ze środków na tworzenie dodatkowych miejsc pracy. Z tej formy pomocy skorzystało w 2005r. 71 zakładów pracy tworząc 124 nowe stanowiska.
- 7) Widoczne jest ożywienie w samozatrudnieniu. W analizowanym roku przyznano 96 dotacji na wsparcie rozpoczęcia działalności gospodarczej podejmowanej przez bezrobotnych. W 2004r. wsparcie takie dostało o 63 bezrobotnych mniej.
- 8) Głównym zadaniem Powiatowego Urzędu Pracy była pomoc osobom, które mają trudności z wejściem na rynek pracy. Są to głównie te kategorie bezrobotnych, których ustawa kwalifikuje jako „*będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy*”. Do nich w szczególności skierowane były aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu.
- 9) Niewątpliwie duży wpływ na zahamowanie wielu negatywnych tendencji występujących na tutejszym rynku pracy miały realizowane przez PUP programy aktywizujące rynek pracy.